ECLI:LV:AT:2024:0507.11514004016.11.L
Lieta Nr. 11514004016, SKK-278/2024
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2024. gada 7. maijā

Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta senatore Irīna Jansone izskatīja rakstveida procesā apsūdzētās /pers. A/ sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 20. februāra lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 19. maija spriedumu
/pers. A/, personas kods /personas kods/,
atzīta par vainīgu Krimināllikuma 179. panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīta ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem;
atzīta par vainīgu trīs Krimināllikuma 179. panta trešajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos un sodīta par katru ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.
Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgais sods /pers. A/ noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem 10 mēnešiem.

[2] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 19. maija lēmumu apsūdzētā /pers. A/ iesniedza apelācijas sūdzību.

[3] Izskatot lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesa ar 2024. gada 20. februāra lēmumu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 560. panta trešo daļu, apsūdzētās /pers. A/ iesniegto apelācijas sūdzību atstājusi bez izskatīšanas, konstatējot, ka /pers. A/ bez attaisnojoša iemesla nav ieradusies uz tiesas sēdi.

[4] Par apelācijas instances tiesas lēmumu apsūdzētā /pers. A/ iesniegusi sūdzību, kurā lūgts atcelt Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 20. februāra lēmumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.
Sūdzībā apsūdzētā /pers. A/ norāda, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 1. panta un 560. panta trešās daļas pārkāpumus.
Sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.
[4.1] Apelācijas instances tiesa, neizvērtējot papildu iesniegtos darbnespēju pamatojošos dokumentus, priekšlaicīgi atzinusi, ka apsūdzētā /pers. A/ uz tiesas sēdi 2024. gada 20. februārī nav ieradusies bez attaisnojoša iemesla. Proti, 2024. gada 8. martā /pers. A/ tika izsniegta darbnespējas lapa B no 2024. gada 29. februāra līdz 8. martam, kas ir 2024. gada 20. februārī tiesā iesniegtās darbnespējas lapas A turpinājums.
Sūdzībā apsūdzētā norāda, ka viņa uz tiesas sēdi nav ieradusies attaisnojošu iemeslu, t. i., veselības stāvokļa dēļ, ko apliecina sūdzības pielikumā pievienotās darbnespējas lapas un izraksts no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes. 2024. gada 8. martā izrakstā no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes norādīts, ka darbnespējas laikā /pers. A/ tika noteikts mājas un ambulatorais ārstēšanās režīms. Tiesa nav izvērtējusi apsūdzētās /pers. A/ aizstāvja zvērināta advokāta palīga Martina Pančenko tiesas sēdē norādīto, ka apsūdzētajai ir hroniskas veselības problēmas, kas varētu būt viņas neierašanās attaisnojošs iemesls. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka apsūdzētā laicīgi informējusi tiesu par neierašanās iemesliem uz tiesas sēdi, iesniedzot darbnespēju pamatojošus dokumentus, nevis ļaunprātīgi izvairījusies no saziņas.
[4.2] Tiesa nav izvērtējusi iespēju lietu iztiesāt apsūdzētās /pers. A/ prombūtnē.

Motīvu daļa

[5] Senatore atzīst, ka /pers. A/ sūdzība ir pamatota un Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 20. februāra lēmums atceļams.

[6] No krimināllietas materiāliem konstatējams, ka tiesas pavēste par tiesas sēdi 2024. gada 20. februārī apsūdzētajai /pers. A/ nosūtīta 2024. gada 5. februārī uz apsūdzētās norādīto elektronisko pasta adresi.
Minētajā datumā /pers. A/ uz tiesas sēdi nav ieradusies. 2024. gada 20. februārī tiesā saņemts /pers. A/ iesniegums, kurā lūgts atlikt lietas izskatīšanu sakarā ar to, ka apsūdzētā ir saslimusi, pievienojot darbnespējas lapas A kopiju. No darbnespējas lapas A konstatējams, ka tā atvērta 2024. gada 20. februārī, bet tajā nav norādīts pārejošas darbnespējas lapas cēlonis.
No krimināllietas materiāliem pievienotās 2024. gada 20. februāra telefonogrammas konstatējams, ka /pers. A/ ģimenes ārste norādījusi, ka /pers. A/ konstatētas vieglas saaukstēšanās pazīmes, tāpēc viņai izsniegta darbnespējas lapa A. Ārsta apmeklējuma laikā /pers. A/ nav lūgusi izsniegt izrakstu par noteikto ārstēšanās režīmu, bet, izvērtējot darbnespējas lapas izsniegšanas iemeslus, ārste norādījusi, ka, visticamāk, mājas ārstēšanās režīms nebūtu nosakāms, bet būtu ievērojams ambulatorais ārstēšanās režīms, un /pers. A/ varētu ierasties uz tiesas sēdi.
No tiesas sēdes protokola izriet, ka apsūdzētās aizstāvis M. Pančenko norādījis, ka /pers. A/ neierašanās iemesls uz tiesas sēdi ir attaisnojošs, ņemot vērā viņas veselības problēmas, tajā skaitā hroniskās slimības, tāpēc tiesas sēde būtu atliekama.
[6.1] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 67. panta pirmās daļas 1. punktu un 74. pantu apsūdzētajam ir pienākums noteiktajā laikā ierasties procesa veikšanai pilnvarotas amatpersonas norādītajā vietā, ja uzaicinājums izdarīts likumā noteiktajā kārtībā.
Savukārt Kriminālprocesa likuma 560. panta trešā daļa noteic, ja persona, kura iesniegusi apelācijas sūdzību vai protestu, neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla, tās sūdzību vai protestu var atstāt bez izskatīšanas.
Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka /pers. A/ uz tiesas sēdi 2024. gada 20. februārī nav ieradusies bez attaisnojoša iemesla, jo iesniegumam par lietas izskatīšanas atlikšanu nav pievienots izraksts par /pers. A/ noteikto ārstēšanās režīmu un no ģimenes ārstes tiesai telefoniski sniegtās informācijas izriet, ka ārsta apmeklējuma laikā viņa nelūdza izsniegt izrakstu par noteikto ārstēšanās režīmu un, visticamāk, viņai būtu ievērojams ambulatorais ārstēšanās režīms.

Tādējādi apelācijas instances tiesa, ievērojot konstatētos faktus, piemērojusi Kriminālprocesa likuma 560. panta trešajā daļā paredzēto iespēju atstāt bez izskatīšanas apsūdzētās iesniegto apelācijas sūdzību gadījumos, kad apsūdzētais neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla.

[6.2] Apsūdzētās /pers. A/ sūdzībai pievienotajās darbnespējas lapu A un B kopijās ir norādīts, ka pirmreizējā darbnespējas lapa A izsniegta 2024. gada 20. februārī un tās turpinājums ir 2024. gada 29. februārī izsniegtā darbnespējas lapa B, /pers. A/ atbrīvota no darba no 2024. gada 20. februāra līdz 8. martam, un viņai jāstājas darbā 2024. gada 9. martā.

No ģimenes ārstes /pers. B/ 2024. gada 8. marta izraksta no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes konstatējams, ka /pers. A/ no 2024. gada 19. februāra līdz 8. martam bija noteikts mājas un ambulatorais ārstēšanās režīms.

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka Ministru kabineta 2001. gada 3. aprīļa noteikumu Nr. 152 „Darbnespējas lapu izsniegšanas un anulēšanas kārtība" 20.[1] punkts noteic vairākus ārstēšanās režīmus: ārstēšana stacionārā, mājas vai brīvais režīms. Ja apsūdzētais neierodas uz tiesas sēdi un viņam nozīmētais ārstēšanās režīms ir ārstēšana stacionārā vai mājas režīms, tad tas ir atzīstams par attaisnojošu iemeslu Kriminālprocesa likuma 560. panta trešās daļas izpratnē (*Senāta 2023. gada 19. aprīļa lēmums lietā Nr. SKK-292/2023, ECLI:LV:AT:2023:0419.11410011921.4.L, Senāta 2013. gada 4. aprīļa lēmums lietā Nr. SKK-197/2013, 11320023111, 2019. gada 30. janvāra lēmums lietā Nr. SKK-98/2019, ECLI:LV:AT:2019:0130.11095087014.4.L*).

Tādējādi senatore konstatē, ka sūdzībai pievienotajos medicīniskajos dokumentos ir ietvertas ziņas, ka apsūdzētās /pers. A/ veselības stāvoklis 2024. gada 20. februārī liedza viņai ierasties uz tiesas sēdi un šis iemesls tiesai būtu jāatzīst par attaisnojošu.

[6.3] Senatore atzīst, ja apsūdzētais neierodas uz tiesas sēdi un viņam nozīmētais ārstēšanās režīms ir ārstēšana stacionārā vai mājas režīms, tad tas ir attaisnojošs iemesls Kriminālprocesa likuma 560. panta trešās daļas izpratnē.

Ievērojot minēto, senatore secina, ka apsūdzētā /pers. A/ uz apelācijas instances tiesas sēdi 2024. gada 20. februārī neieradās attaisnojošu iemeslu dēļ, līdz ar to apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 560. panta trešās daļas pārkāpumu, kas noveda pie nelikumīga lēmuma un ir pamats lēmuma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 582. panta otro daļu, 585. un 587. pantu, senatore

nolēma

atcelt Rīgas apgabaltiesas 2024. gada 20. februāra lēmumu un lietu nosūtīt izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone